

Social 1

/KAKJ

Juni 2020

Notat om personkredsen for dækning af nødvendige merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 41 og 42.

Til brug for tema-ankemøde i uge 26 2020

Indhold

- I. Indledning
- II. Lovgrundlag
- III. Generelt
- IV. Betingelser for ret til hjælp – personkreds
- V. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser
- VI. De konkrete mødesager

I. Indledning

Temaet for mødet er personkreds for dækning af nødvendige merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste efter §§ 41 og 42 i lov om social service.

II. Lovgrundlag

Notatet er baseret på lov nr. 798 af den 7. august 2019 om social service (serviceloven), bekendtgørelse nr. 1245 af den 13. november 2017 om tilskud til pasning af børn og unge med handicap eller langvarig sygdom og vejledning nr. 9007 af den 17. januar 2014 med de ændringer, der følger af vejledning nr. 9047 af 28. juni 2015 om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Notatet tager afsæt i regler, der er relevante for personkredsen for dækning af nødvendige merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Det bemærkes, at nogle af de principmeddelelser, der er henvist til i vejledningen, nu er ophævet og indarbejdet i nyere principmeddelelser.

Praksisnotatet er dermed baseret på uddrag af følgende:

Uddrag af lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 798 af den 7. august 2019:

§ 41. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller anden lovgivning.

Stk. 2. Udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn, f.eks. merudgifter til individuel befordring og fritidsaktiviteter.

Stk. 3. Beløbet til dækning af de nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 4.596 kr. pr. år (2015-niveau). Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Stk. 4. Hjælpen efter stk. 1 er betinget af, at kommunalbestyrelsens anvisninger med hensyn til pasning m.v. følges.

Stk. 5. Social- og indenrigsministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til, og betingelserne herfor.

§ 42. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om, at barnet skal være forsørget i hjemmet, gælder ikke i forhold til de i stk. 1 nævnte børn, som er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Stk. 3. Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, dog højst med et beløb på 27.500 kr. om måneden. Maksimumsbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid. Der beregnes bidrag til pensionsordning, som udgør 10 pct. af bruttoydelsen. Bidraget kan dog højst

udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Kommunen indbetaler efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension ATPbidrag af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Stk. 4. Børne- og socialministeren fastsætter nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 3, herunder om beregning og indbetaling af bidrag til pensionsordning, og efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om betaling af ATP-bidrag.

Bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, jf. bekendtgørelse nr. 1245 af 13. november 2017:

§ 1. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af de nødvendige merudgifter til forsørgelse i hjemmet af børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelser.

Stk. 2. Med indgribende lidelse forstås, at lidelsen skal være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Stk. 3. Med kronisk lidelse forstås sygdomstilfælde o.l., som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år.

Stk. 4. Med langvarig lidelse forstås, at lidelsen normalt skønnes at vare et år eller mere.

Stk. 5. Behovet for dækning af merudgifter vurderes i forhold til ikke-handicappede børn på samme alder og i samme livssituation.

Uddrag af vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier. Vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014, med de ændringer, der følger af vejledning nr. 9047 af 28. januar 2015:

Kapitel 8 Merudgiftsydelse

163. Dette kapitel gennemgår reglerne om dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelsen i hjemmet af et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. I kapitlet beskrives formålet med og målgruppen for ydelsen samt reglerne om udgifternes beregning. I kapitlet fremgår også en række eksempler på udgifter, der vil kunne dækkes som en merudgift ved forsørgelsen.

Vejledningen til dette kapitel er revideret og opdateret i forhold til de lovændringer vedrørende merudgiftsydelsen i servicelovens § 41, som er trådt i kraft den 1. januar 2015. Det drejer sig om ændringer, der følger af lov nr. 1526 af 27. december 2014 om forenkling af udmålingssystemet og præcisering af anvendelsesområdet for merudgiftsydelsen til børn med nedsat funktionsevne eller indgribende lidelse m.v. Lovbemærkningerne til ændringsloven fremgår af lovforslag L 27, FT 2014-15.

Vejledningen er endvidere revideret og opdateret i forhold til de ændringer, der følger af bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, som ligeledes er trådt i kraft den 1. januar 2015. Det drejer sig om afskaffelse af den løbende genberegning af merudgiftsydelsen og præcisering af bestemmelsens anvendelsesområde i forhold til udgifter, der dækkes af Sygeforsikringen Danmark eller andre private forsikringer.

§ 41. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller anden lovgivning.

Stk. 2. Udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn, f.eks. merudgifter til individuel befordring og fritidsaktiviteter.

Stk. 3. Beløbet til dækning af de nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 4596 kr. pr. år (2015-niveau). Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Stk. 4. Hjælpen efter stk. 1 er betinget af, at kommunalbestyrelsens anvisninger med hensyn til pasning m.v. følges.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til, og betingelserne herfor.

Generelt om merudgiftsydelsen

164. Merudgiftsydelsen i servicelovens § 41 er et supplement til servicelovens øvrige bestemmelser om støtte til børn og unge med funktionsnedsættelse, som f.eks. § 32 om hjælp i form af dagtilbud, hjemmetræning mv., § 42 om tabt arbejdsfortjeneste, § 45 om ledsagelse mv.

Sigtet med bestemmelsen er at tilgodese, at børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kroniske eller langvarige lidelser har nogle særlige behov, som kan give merudgifter ved forsørgelsen. Bestemmelsen giver således hjemmel til at dække de udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet eller den unge ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig lidelse. Familien skal selv afholde den del af udgifterne, som svarer til de udgifter, familien normalt ville have afholdt.

Personkredsen for § 41 omfatter borgere, der i hjemmet forsørger børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelser. For en nærmere beskrivelse af personkredsen henvises til punkt 166 og 167.

§ 41. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller anden lovgivning.

Stk. 2. Udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn, f.eks. merudgifter til individuel befordring og fritidsaktiviteter.

Stk. 3. Beløbet til dækning af de nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 4596 kr. pr. år (2015-niveau). Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Stk. 4. Hjælpen efter stk. 1 er betinget af, at kommunalbestyrelsens anvisninger med hensyn til pasning m.v. følges.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til, og betingelserne herfor.

Kommunalbestyrelsen yder som udgangspunkt dækning af merudgifter som et kontant beløb til familien, og ydelsen bliver tildelt ud fra størrelsen på de sandsynliggjorte merudgifter som følge af barnets funktionsnedsættelse. Gennem denne ydelsesform får familien, der modtager dækning af merudgifter, mulighed for selv at tilrettelægge, hvorledes den bevilgede ydelse skal anvendes, så behovet bedst muligt kan dækkes.

Efter § 4 i bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 kan kommunalbestyrelsen og familien dog aftale, at visse ydelser skal afregnes direkte af kommunen med leverandøren i stedet for, at familien skal have udbetalt hjælpen som et kontant beløb, hvorefter familien så skal afregne med leverandøren. Familien og kommunalbestyrelsen kan således aftale sig til en nemmere tilrettelæggelse af hjælpen, såfremt de ønsker det. Dette kan f.eks. være relevant ved ydelser som taxakørsel, medicinudgifter mv. Den kontante del af ydelsen udbetales i månedlige rater. Beløb, som afregnes direkte af kommunen med en leverandør, modregnes i det månedlige tilskud. Hjælp til dækning af merudgifter er subsidier til anden hjælp efter serviceloven eller anden lovgivning. Det betyder, at det er en forudsætning for hjælp i form af merudgiftsydelse efter serviceloven, at udgifterne ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i serviceloven eller efter anden lovgivning, jf. punkt 172. Ydelsen er uafhængig af forsørgerens indkomst og er ikke skattepligtig.

Formålet med ydelsen

165. Det overordnede formål med ydelsen er, at forsørgere af børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan få kompensation for de merudgifter, de har som følge af deres barns funktionsnedsættelse.

Formålet er endvidere at medvirke til,

- at børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan forblive i familien og dermed undgå anbringelse på institutioner e.l., såfremt hensynet til barnets tarv tilsiger dette
- at familien kan leve så normalt som muligt på trods af og med barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller den kroniske eller langvarige lidelse
- at hindre at barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller kroniske eller langvarige lidelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger.

Betingelser for støtte, herunder personkreds

166. Bestemmelsen i servicelovens § 41 omfatter borgere, der i hjemmet forsørger børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelser. Udgangspunktet for vurderingen af, om barnet opfylder betingelserne for merudgiftsydelse, er en konkret og individuel helhedsorienteret vurdering af barnets funktionsnedsættelse eller lidelse og det deraf afledte hjælpebehov.

Som eksempler på funktionsnedsættelser eller lidelser, der vil kunne falde ind under bestemmelsen, kan nævnes udviklingshæmning, sindslidelser, epilepsi, diabetes, nedsat bevægelsesfunktion, herunder respirationsinsufficiens, hjerneskade, nedsat talefunktion, manglende eller svagt syn samt manglende eller nedsat hørelse. Eksemplerne er ikke udtømmende. Det betyder, at andre persongrupper, f.eks. børn og unge med udviklingsforstyrrelser, kan være omfattet af merudgiftsbestemmelsen, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Merudgiften skal være en nødvendig følge af den nedsatte funktionsevne. Det vil sige, at de udgifter, der kan dækkes, er udgifter ved forsørgelsen af barnet eller den unge med funktionsnedsættelse i hjemmet. Der lægges herved vægt på, at familien skal afholde udgifter på linje med, hvad andre lignende familier uden et barn med handicap har. Konkret betyder det, at familien alene kan få dækket de merudgifter, de har som følge af barnets funktionsnedsættelse – og dermed ikke de udgifter, som de må forventes at have som en del af deres normalforbrug. Hvis en familie har merudgifter forbundet med ekstra køb af tøj som følge af deres barns handicap, får familien alene dækket deres udgifter ud over, hvad de må forventes at have af udgifter til tøj, hvis deres barn ikke havde et handicap.

Betydeligt og varigt nedsat funktionsevne

167. Målgruppen for servicelovens § 41 omfatter borgere, der i hjemmet forsørger børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ved varig funktionsnedsættelse forstås, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af funktionsnedsættelsen. Normalt vil funktionsnedsættelsen være en belastning resten af livet.

Ved betydelig funktionsnedsættelse skal forstås, at funktionsnedsættelsen har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Her skal foretages en bred vurdering i forhold til den samlede livssituation. I denne vurdering vil bl.a. kunne indgå funktionsnedsættelsens betydning i relation til den pågældendes aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold etc.

Funktionsnedsættelse er et begreb, der bruges ved tildeling af de ydelser i serviceloven, der skal kompensere for en nedsat funktionsevne. Ved at lægge vægt på funktionsevnen betones det, at det ikke er lidelsens art eller omfang, der er afgørende, men derimod følgerne af den nedsatte kropslige eller kognitive funktion. Selv om årsagen til den nedsatte funktionsevne ofte vil være en lægelig diagnosticeret lidelse, der angiver en varig nedsættelse af kropslige

eller kognitive funktioner, er det imidlertid den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, der er afgørende i forhold til vurderingen af begrebet nedsat funktionsevne. For en mere generel omtale af begrebet "nedsat funktionsevne" henvises til vejledning nr. 1 til serviceloven.

Indgribende, kronisk eller langvarige lidelser

Målgruppen for servicelovens § 41 omfatter endvidere borgere, der i hjemmet forsørger børn og unge med indgribende kroniske eller langvarige lidelser, jf. også § 1, stk. 2-4, i bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom.

"Indgribende lidelse" betyder i denne sammenhæng, at lidelsen skal være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

"Kroniske lidelser" omfatter sygdomstilstande o.l., som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år. Der lægges således i praksis vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud.

I Ankestyrelsens principafgørelse nr. 54-11¹ var forældrene til en dreng med betydelige adfærds- og udviklingsforstyrrelser omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter.

Ankestyrelsens principafgørelse nr. 54-11:

Afgørelsen fastslår i den konkrete sag, at det er den samlede nedsættelse af funktionsevnen, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om et barn er omfattet af personkredsen og har ret til merudgifter. Et barn med flere lidelser behøver således ikke være omfattet af personkredsen for hver enkel lidelse for, at merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet kan dækkes. Det er den samlede funktionsevne, der skal være betydeligt nedsat eller indgribende. Det er dog en forudsætning, at den enkelte lidelse, og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevnen, er varig, langvarig eller kronisk, og at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og der er tale om nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet.

Det er den samlede nedsættelse af funktionsevnen, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om barnet er omfattet af personkredsen for merudgiftsydelsen.

¹ Ankestyrelsens principmeddelelse 54-11 er nu ophævet.

Ankestyrelsens principafgørelse nr. 92-12:

Afgørelsen fastslår i den konkrete sag, at det er den samlede nedsættelse af funktionsevnen, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om et barn er omfattet af personkredsen og har ret til merudgifter. Et barn med flere lidelser behøver således ikke være omfattet af personkredsen for hver enkel lidelse for, at merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet kan dækkes. Det er den samlede funktionsevne, der skal være betydeligt nedsat eller indgribende.

Det er dog en forudsætning, at den enkelte lidelse, og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevnen, er varig, langvarig eller kronisk, og at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og der er tale om nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet.

At det skal være en "langvarig lidelse" betyder ikke, at det skal dreje sig om en uhelbredelig lidelse. I praksis lægges der vægt på, om lidelsen skønnes at vare et år eller mere. Det er dog ikke udelukket at yde støtte, selv om lidelsen kan forventes at vare mindre end et år. Der kan eksempelvis være tale om for tidligt fødte børn eller børn med hofteskred (calve perthes), hvor familien i en kortere periode på grund af barnets funktionsnedsættelse er særligt tungt belastet. Det, at et barn er for tidligt født, er dog ikke tilstrækkeligt til at få hjælp efter denne bestemmelse. Det afgørende er betydningen af en nedsættelse af funktionsevnen.

En risiko for, at barnet rammes af en eller anden lidelse, er ikke tilstrækkeligt til at få støtte efter denne bestemmelse. Børn, der f.eks. alene ikke kan ligge tørre i sengen om natten (enuresis nocturna), kommer normalt ikke ind under servicelovens § 41. I specielle tilfælde, hvor alle behandlingsmuligheder er udtømte, barnet er i skolealderen, og der er udsigt til, at lidelsen er kronisk, kan der dog efter en konkret vurdering ydes hjælp efter servicelovens § 41.

Målgruppen omfatter heller ikke den brede gruppe af børn og unge med kortvarige eller mindre indgribende lidelser som f.eks. visse former for allergi. Ankestyrelsen har i en sag (principafgørelse nr. C-13-99²) truffet afgørelse om, at en 5-årig pige med en eksemlidelse ikke var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelse. Begrundelsen var, at det ikke er tilstrækkeligt, at der er tale om en langvarig lidelse. Der må også stilles krav om, at der er tale om en indgribende lidelse.

Ankestyrelsens principafgørelse nr. C-13-99:

Afgørelsen fastslår, at det ikke er tilstrækkeligt, at der er tale om en langvarig lidelse. Der må også stilles krav om, at der er tale om en indgribende lidelse.

² Ankestyrelsen principmeddelelse C-13-99 er ophævet og praksis er indarbejdet i principafgørelse 18-17.

Børn under medicinsk behandling

Når en kommune skal vurdere, om et barn hører inden for målgruppen til merudgiftsydelsen til børn, skal vurderingen foretages med udgangspunkt i barnets funktionsniveau med medicin, hvis barnet er under medicinsk behandling. Barnets funktionsevne skal dog vurderes uden medicin, hvis ophøret med medicin vil være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse. Det følger af Ankestyrelsens principafgørelse nr. 55-11.

Ankestyrelsens principafgørelse nr. 55-11:

En 12-årig dreng, som var i medicinsk behandling for ADHD, havde ikke en så væsentlig funktionsnedsættelse, at han var omfattet af personkredsen, der kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen. Han gik i normalklasse og var med god effekt under behandling for sin opmærksomhedsforstyrrelse og sine koncentrationsvanskeligheder. Han havde primært vanskeligt ved sociale situationer. Vurderingen af, om han var omfattet af personkredsen, skulle i denne sag ske ud fra situationen med medicin. Dette skyldes, at hans adfærdsmæssige og følelsesmæssige funktionsnedsættelse forud for medicinsk behandling, ikke var så betydelig, at ophør med medicinsk behandling ville medføre umiddelbar risiko for varig og væsentlig funktionsnedsættelse. Han var før påbegyndelsen af den medicinske behandling altid meget urolig, havde koncentrationsproblemer og indgik kun med besvær i socialt samspil.

I Ankestyrelsens principafgørelse nr. C-9-04 skulle vurderingen foretages uafhængigt af den løbende eller varige behandling, herunder medicinsk behandling, som barnet modtog til afhjælpning af sin lidelse.

Ankestyrelsens principafgørelse nr. C-9-04:

Afgørelsen fastslår i den konkrete sag, at vurderingen af betingelserne om betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og indgribende kronisk eller langvarig lidelse i servicelovens § 41 skulle i relation til ansøgninger om medicinudgifter foretages uafhængigt af den løbende eller varige behandling, herunder medicinsk behandling, som barnet modtog til afhjælpning af sin lidelse. I den konkrete sag var en mor berettiget til hjælp til dækning af merudgifter til medicin til sine to sønner, som led af astma og allergi. Sønerne var således efter en lægelig vurdering omfattet af personkredsen i bestemmelsen om merudgiftsydelse, idet deres lidelser måtte karakteriseres som indgribende, kroniske og langvarige. Der blev særligt lagt vægt på, at sønnernes astma var ret svær, og uden behandling ville være livstruet.

Med hensyn til betingelserne henvises i øvrigt til bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, som kan findes på www.retsinfo.dk

Uddrag af vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.**Vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014:**

Kapitel 9 hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og særlig supplerende ydelse ved ledighed

221. I dette kapitel beskrives reglerne om dækning af tabt arbejdsfortjeneste til borgere, der i hjemmet forsørger et barn eller en ung under 18 år med nedsat funktionsevne eller langvarig lidelse. I kapitlet beskrives formålet med hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste samt en gennemgang af de nærmere regler om beregning og regulering af hjælpen. Endelig beskrives betingelserne for at modtage en særlig supplerende ydelse, hvis modtagere af tabt arbejdsfortjeneste bliver ledige fra deres erhvervsarbejde.

Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste

§ 42. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om, at barnet skal være forsørget i hjemmet, gælder ikke i forhold til de i stk. 1 nævnte børn, som er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Stk. 3. Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, dog højst med et beløb på 27.500 kr. om måneden. Maksimumbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid. Der beregnes bidrag til pensionsordning, som udgør 10 pct. af bruttoydelsen. Bidraget kan dog højst udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Kommunen indbetaler efter reglerne i lov om

Arbejdsmarkedets Tillægspension ATP-bidrag af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATPbidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Stk. 4. Social-, børne- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 3, herunder om beregning og indbetaling af bidrag til pensionsordning, og efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om betaling af ATP-bidrag.

Generelt om tabt arbejdsfortjeneste

222. Sigtet med bestemmelsen er at tilgodese, at børn og unge med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse har nogle særlige behov, som ud over at give merudgifter ved forsørgelsen kan medføre tabt arbejdsfortjeneste, når barnet forsørges i hjemmet. Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, der udmåles på baggrund af den tidligere bruttoindtægt. Dog gælder der et loft over ydelsen på 27.940 kr. om måneden (2013-priser).

Formål

223. Formålet med bestemmelsen om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er det samme som formålet med at yde hjælp til dækning af merudgifter for børn og unge, jf. foregående kapitel, punkt 166.

Målgruppe

224. Målgruppen er familier med børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kronisk eller langvarig lidelse. For en nærmere beskrivelse af denne målgruppe henvises til punkt 168. Målgruppen for tabt arbejdsfortjeneste vil dog være snævrere end den målgruppe, der kan modtage hjælp til merudgifter, idet det er en forudsætning for at være berettiget til ydelsen efter servicelovens § 42, at det drejer sig om de tilfælde, hvor det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, at barnet eller den unge passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det. Det kan f.eks. være (eksemplerne er ikke udtømmende):

- børn og unge, som har et stort behov for pleje og overvågning, fordi de fysisk er svage eller ofte får sygdomsanfald,
- børn og unge, som har et stort behov for tilsyn, fordi de ikke kan overskue konsekvenserne af deres handlinger og derfor risikerer at komme til skade eller at skade andre,
- børn og unge, som sover meget uroligt eller sparsomt, så forældrene ofte skal tilse og hjælpe dem i løbet af natten,
- Børn og unge, som skal deltage i mange behandlinger og undersøgelser,
- børn og unge, hvis sygdom er meget varieret med hensyn til kræfter, smerter og anfald, og det derfor må vurderes fra dag til dag, om barnet kan være i dagtilbud eller skole,
- børn og unge, som på grund af nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko ikke kan være i et dagtilbud eller skole
- hensynet til søskende kan også indgå, hvor behovet for forældrenes omsorg ikke kan tilgodeses på grund af ekstra opgaver i forhold til barnet med funktionsnedsættelsen eller den indgribende kroniske eller langvarige lidelse.

III. Generelt

Det overordnede formål med merudgiftsydelsen er, at forsørgere af børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan få kompensation for de merudgifter, de har som følge af deres barns funktionsnedsættelse.

Sigtet med bestemmelsen er at tilgodese, at forældre til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kroniske eller langvarige lidelser kan få dækket de merudgifter, der kan være i forbindelse med

forsørgelsen. Bestemmelsen giver således hjemmel til at dække de udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet eller den unge ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig lidelse. Familien skal selv afholde den del af udgifterne, som svarer til de udgifter, familien normalt ville have afholdt.

Det overordnede formål med dækning af tabt arbejdsfortjeneste er, at forsørgere af børn og unge under 18 år med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan få kompensation for den mistede lønindtægt, de har som følge af barnets funktionsnedsættelse.

Sigtet med bestemmelsen er således at tilgodese, at børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kroniske eller langvarige lidelser kan passes i hjemmet af forældrene. Bestemmelsen giver således hjemmel til at dække den mistede lønindtægt som familien har ved at skulle passe barnet eller den unge i hjemmet, som familien ikke ville have haft, hvis barnet eller den unge ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse.

Formålet med begge bestemmelser er endvidere at medvirke til, at børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan forblive i familien og dermed undgå anbringelse på institutioner e.l., såfremt hensynet til barnets tarv tilsiger dette, at familien kan leve så normalt som muligt på trods af og med barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller den kroniske eller langvarige lidelse samt at hindre, at barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller kroniske eller langvarige lidelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger.

IV. Betingelser for hjælp – personkreds

Bestemmelsen i servicelovens § 41 og § 42 omfatter borgere, der i hjemmet forsørger børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelser. Udgangspunktet for vurderingen af, om betingelserne for merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste er opfyldt, er en konkret og individuel helhedsorienteret vurdering af barnets funktionsnedsættelse eller lidelse og det deraf afledte hjælpebehov.

Som eksempler på funktionsnedsættelser eller lidelser, der vil kunne falde ind under bestemmelsen, kan nævnes udviklingshæmning, sindslidelser, epilepsi, diabetes, nedsat bevægelsesfunktion, herunder respirationsinsufficiens, hjerneskade, nedsat talefunktion, manglende eller svagt syn samt manglende eller nedsat hørelse. Eksemplerne er ikke

udtømmende. Det betyder, at andre persongrupper, fx børn og unge med udviklingsforstyrrelser, kan være omfattet af merudgiftsbestemmelsen, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

At barnet forsørges i hjemmet betyder, at det skal bo hos forældrene eller andre pårørende. Dette skal ses i modsætning til, at barnet ved medvirken af sociale myndigheder har ophold uden for hjemmet. Et barn, der er indlagt på sygehus, er på aflastning eller midlertidigt - som et led i almindelig skolegang - går på kost- eller efterskole, har ophold i eget hjem.

Ved varig funktionsnedsættelse forstås, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af funktionsnedsættelsen. Normalt vil funktionsnedsættelsen være en belastning resten af livet.

Ved betydelig funktionsnedsættelse skal forstås, at funktionsnedsættelsen har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Her skal foretages en bred vurdering i forhold til den samlede livssituation. I denne vurdering vil bl.a. kunne indgå funktionsnedsættelsens betydning i relation til den pågældendes aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold osv.

Ved indgribende lidelse er det ligeledes af betydning, at lidelsen skal være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Ved kroniske lidelser forstås, at sygdomstilstande og lignende, som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år. Der lægges således i praksis vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud.

At det skal være en langvarig lidelse betyder ikke, at det skal dreje sig om en uhelbredelig lidelse. I praksis lægges der vægt på, om lidelsen skønnes at vare et år eller mere.

Funktionsnedsættelse er et begreb, der bruges ved tildeling af de ydelser i serviceloven, der skal kompensere for en nedsat funktionsevne. Ved at lægge vægt på funktionsevnen betones det, at det ikke er lidelsens art eller omfang, der er afgørende, men derimod følgerne af den nedsatte kropslige eller kognitive funktion. Selv om årsagen til den nedsatte funktionsevne ofte vil være en lægelig diagnosticeret lidelse, der angiver en varig nedsættelse af kropslige eller kognitive funktioner, er det imidlertid den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, der er afgørende i forhold til vurderingen af begrebet nedsat funktionsevne.

Det er altså den samlede nedsættelse af funktionsevnen, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om en borger er omfattet af personkredsen for merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste.

V. Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principmeddelelser. Principmeddelelserne er udvalgt i sammenhæng med emnet for at belyse vores almindelige praksis på området for personkredsen for dækning af nødvendige merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 41 og 42.

Nedenfor følger korte beskrivelser af konkret udvalgte principmeddelelser af betydning for de konkrete mødesager. Principmeddelelserne kan læses i fuld længde i Ankestyrelsens principdatabase, som findes på Ankestyrelsens hjemmeside: www.ast.dk

55-11:

En 12-årig dreng, som var i medicinsk behandling for ADHD, havde ikke en så væsentlig funktionsnedsættelse, at han var omfattet af personkredsen, der kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen. Han gik i normalklasse og var med god effekt under behandling for sin opmærksomhedsforstyrrelse og sine koncentrationsvanskeligheder. Han havde primært vanskeligt ved sociale situationer. Vurderingen af, om han var omfattet af personkredsen, skulle i denne sag ske ud fra situationen med medicin. Dette skyldes, at hans adfærdsmæssige og følelsesmæssige funktionsnedsættelse forud for medicinsk behandling, ikke var så betydelig, at ophør med medicinsk behandling ville medføre umiddelbar risiko for varig og væsentlig funktionsnedsættelse. Han var før påbegyndelsen af den medicinske behandling altid meget urolig, havde koncentrationsproblemer og indgik kun med besvær i socialt samspil.

92-12:

Det er den samlede nedsættelse af funktionsevnen, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om et barn er omfattet af personkredsen og har ret til merudgifter. Et barn med flere lidelser behøver således ikke være omfattet af personkredsen for hver enkel lidelse for, at merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet kan dækkes. Det er den samlede funktionsevne, der skal være betydeligt nedsat eller indgribende.

Det er dog en forudsætning, at den enkelte lidelse og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevne og der er tale om nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet.

43-15:

Kommunen skal dække nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år, som har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller anden lovgivning. Udgangspunktet for vurderingen er en konkret og individuel helhedsorienteret vurdering af barnets funktionsnedsættelse eller lidelse og det deraf afledte hjælpebehov.

Barnets funktionsniveau skal vurderes med brug af hjælpemidlet

Hvis barnet bruger et hjælpemiddel, skal vurderingen af, om barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, foretages ud fra barnets funktionsniveau med brug af hjælpemidlet. Ved medicinsk behandling skal vurderingen af, om betingelserne om varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i servicelovens bestemmelse om merudgifter er opfyldt, også foretages ud fra situationen med medicin. Dette gælder dog ikke i de tilfælde, hvor ophør med den medicinske behandling ville være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse. I de situationer skal vurderingen foretages uafhængigt af den løbende eller varige behandling, som barnet modtager til afhjælpning af sin lidelse. Denne undtagelse gælder kun ved medicinsk behandling og ikke i de situationer, hvor barnet bruger et hjælpemiddel.

Det er den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, der er afgørende

Selv om årsagen til den nedsatte funktionsevne ofte vil være en lægelig diagnosticeret lidelse, er det en konkret vurdering af funktionsnedsættelsen, der er afgørende. I denne vurdering vil bl.a. kunne indgå funktionsnedsættelsens betydning i relation til barnets eller den unges aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold m.v.

10-17:

Forældre, til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selvom det endnu ikke er afprøvet, om støttetiltag og medicinsk

behandling kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse. Hvis der er udsigt til, at støttetiltag og behandling inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen, kan det dog begrunde, at funktionsnedsættelsen ikke er betydelig. Hvis et barn har lidelser, der er en følge af en betydelig og varig funktionsnedsættelse, skal de lidelser ikke i sig selv være indgribende eller langvarige.

Formålet med reglerne om merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er blandt andet at kompensere for følgerne af en betydelig og varig funktionsnedsættelse. Hvis det er godtgjort, at et barn har en betydelig og varig funktionsnedsættelse, er der derfor ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste som følge af den samlede funktionsnedsættelse, herunder også eventuelle følgelidelser. Det skal dog være dokumenteret, at der er tale om følgelidelser og ikke selvstændige lidelser. Selvstændige lidelser skal i sig selv være langvarige for at berettige til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet endnu ikke har en diagnose. Det er ikke diagnosen i sig selv, der er afgørende, men følgerne af lidelsen eller den nedsatte funktionsevne i barnets daglige tilværelse. Hvis det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet har en betydelig funktionsnedsættelse, som der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af, er det ikke afgørende, om barnet eller den unge har fået en egentlig diagnose.

18-17:

Når et barn lider af fødevarerallergi, herunder mælkeallergi og laktoseintolerans, kan det ikke i sig selv begrunde, at forældrene er omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Det er ikke diagnosen, der er afgørende, men den samlede vurdering af, om lidelsen for det enkelte barn har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Vurderingen af, om en lidelse er indgribende, når barnet er i diætbehandling, skal som udgangspunkt foretages med diætbehandlingen. Dette gælder som udgangspunkt også, selv om ophør med diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne, eller selv om barnet uden diætbehandlingen vil være akut livstruet.

Hvis diætbehandlingen kan ligestilles med medicinsk behandling, skal barnet dog vurderes uden diætbehandling, hvis barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet, eller hvis ophør med diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

En diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater. Diætbehandling, som ikke er

iværksat efter lægelig ordination, kan ikke sidestilles med medicinsk behandling. Det kan heller ikke sidestilles med medicinsk behandling, at borgeren følger en diætkost, der består i at undgå visse fødevarer og/eller erstatte dem med andre fødevarer.

23-17:

Der skal konstateres en lidelse eller funktionsnedsættelse hos barnet, før det kan vurderes, om lidelsen er langvarig og indgribende. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at barnet er i en særlig risikogruppe for at blive ramt af en lidelse. Den generelle risiko for, at for tidligt fødte børn kan få udviklingsmæssige senfølger, er ikke tilstrækkelig til, at forældrene har ret til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Spædbørn, der er disponeret for allergi, men hvor allergien ikke er brudt ud, har ikke en langvarig og indgribende lidelse. Det gælder, selv om begge forældre har den samme allergi, og barnet derfor er dobbeltdisponeret. Forældrene har derfor ikke ret til dækning af merudgifter.

84-19:

Principmeddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis der gælder for personkredsen for merudgifter, herunder at der skal være tale om en langvarig lidelse af indgribende karakter. Det fremgår også, at der i forhold til børn med flere lidelser, så er det den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen der skal lægges til grund for vurderingen af, om borgeren er omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse. Det betyder, at borgeren ikke skal være omfattet af personkredsen for hver enkelt lidelse, men at der er tilstrækkeligt, at en af borgerens lidelser er af indgribende karakter. Det er dog en forudsætning, at de enkelte lidelser og den deraf følgende funktionsnedsættelse er varige, for at der kan dækkes nødvendige merudgifter som følge heraf.

Det fremgår yderligere, at vurderingen af borgernes funktionsnedsættelse som hovedregel skal foretages på grundlag af den funktionsnedsættelse, som kan konstateres hos borgeren, når borgeren tager sin medicin.

Der gælder dog en undtagelse hertil. Hvis ophør med behandlingen enten vil være akut livstruende eller vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne. Med akut livstruende forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage.

Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

En diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater.

25-19:

Det følger af princippet om sektoransvarlighed, at den offentlige sektor, der udbyder en ydelse eller en service, også er ansvarlig for, at den pågældende ydelse er tilgængelig for mennesker med nedsat funktionsevne. Sektoransvarlighedsprincippet er udgangspunktet for afgrænsningen af, i hvilket regi et opgaveområde hører hjemme.

Hjælp til transport af elever til og fra skole, herunder elever med nedsat funktionsevne, er reguleret i folkeskolelovens regler. Det er alene transport mellem skole og bopælsadressen, der kan gives hjælp til efter folkeskolelovens regler. Folkeskoleloven gør udtømmende op med muligheden for hjælp til transport til og fra skole. Det skyldes, at folkeskoleloven udtrykkeligt angiver, hvornår der skal gives hjælp til transport.

Der kan ikke bevilges hjælp merudgifter eller tabt arbejdsfortjeneste til transport til og fra skole efter serviceloven.

Hjælp til transport til og fra skolefritidsordning er ikke reguleret i folkeskoleloven, men i befordringsbekendtgørelsen, som ikke udtrykkeligt angiver, hvornår der kan gives hjælp til transport til og fra skolefritidsordning.

Muligheden for hjælp til dækning af udgifter til transport efter reglen om nødvendige merudgifter i serviceloven er subsidær i forhold til muligheden for at få hjælp efter reglerne i anden lovgivning. Det betyder, at det først skal afklares, om der er mulighed for at dække transportudgiften efter befordringsbekendtgørelsens regler.

30-18:

Forældre til et barn med nedsat funktionsevne kan have ret til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selvom det endnu ikke er afprøvet, om medicinsk behandling eller en operation kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse.

Hvis der er udsigt til, at den medicinske behandling eller operation inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen, kan det dog begrunde, at funktionsnedsættelsen ikke er betydelig eller lidelsen ikke er indgribende.

Risikoen for komplikationer og lidelser er ikke nok

Der skal konstateres en lidelse eller funktionsnedsættelse hos barnet, før det kan vurderes, om lidelsen er langvarig og indgribende. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at barnet efter operationen vil være i en særlig risikogruppe for at blive ramt af en lidelse. Det samme gælder, hvis der er risiko for komplikationer efter operationen.

Hvis kommunen giver afslag på hjælp efter reglerne om dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, skal den vejlede om muligheden for, at Udbetaling Danmark bevilger hjælp til pasning af syge børn.

C-11-03:

Det påhviler i henhold til sektoransvarlighedsprincippet folkeskolen at yde støtte til børn i skole og fritidsordning.

Ankestyrelsen fandt imidlertid, at et forældrepar på baggrund af en konkret vurdering af barnets lidelse og nødvendigheden af deres tilstedeværelse i særlige tilfælde, eventuelt kunne være berettiget til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Det var herved forudsat, at det var udelukket af opfylde det lejlighedsvis konkrete behov ved personalet i skole og fritidsordning, og at hjælpen ikke var nødvendiggjort på baggrund af manglende ressourcer og/eller personale i skole og fritidsordning.

C-23-03:

Ankestyrelsen fandt på baggrund af en konkret vurdering, at der kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en afgrænset periode indtil en handicappet søn kunne blive optaget i en center-skolefritidsordning.

VI. De konkrete mødesager

Der har ved temamødet været fremlagt 42 konkrete sager for at belyse Ankestyrelsens praksis om personkredsen for dækning af nødvendige merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 41 og 42. Sagerne er udvalgt for at belyse vores almindelige praksis på området, og omfatter derfor også sager, hvor vi er enige i kommunernes afgørelser, da den type af sager sjældent vil blive udtaget til principiel behandling.

Nedenfor ses en oversigt over et særligt udvalg af de 42 sager for at belyse af Ankestyrelsens praksis på området.

Sagerne er grupperede efter, om de er stadfæstet, hjemvist eller ændret.

Sager, hvor vi har stadfæstet kommunens afgørelse

Sag nr. 1: Stadfæstelse – Funktionsnedsættelse ikke betydelig. Barn, der lider af **ADHD** og **psoriasis**, og er i behandling for begge lidelser. Barnet skal vurderes med medicin, idet der ikke er risiko for, at barnet uden behandling er akut livstruet eller i umiddelbar risiko for varig og væsentlig funktionsnedsættelse.

Sag nr. 2: Stadfæstelse – ikke indgribende lidelse. Barn, der lider af **autisme**. Barnet trives i specialbørnehave og i hjemmet, da begge steder er indrettet efter barnets behov. Barnets lidelse er derfor ikke indgribende i dagligdagen.

Sag nr. 3: Stadfæstelse – funktionsnedsættelse ikke betydelig. Barn, der lider af **aspergers** og **ADD**, der er velfungerende i skolen. Oplysninger fra forældre om, at diagnosen ikke er betydelig/indgribende på nuværende tidspunkt.

Sag nr. 4: Stadfæstelse – ikke indgribende lidelse. Barn, der lider af **cøliaki**. Trives og deltager i aktiviteterne i skolen på lige fod med klassekammerater.

Sag nr. 5: Stadfæstelse – ikke indgribende lidelse. Barn med **cerebral parese**. Barnet er kognitivt alderssvarende og velfungerende.

Sag nr. 6: Stadfæstelse – ikke indgribende lidelse. Forældre til et barn med **ganespalte** søger om dækning af merudgifter til bl.a. specielle sutteflasker, allergivenligt modermælkserstatning. Barnet har ikke andre funktionsnedsættelser og har ikke påvist allergi.

Sag nr. 7: Stadfæstelse – ikke indgribende lidelse. Barn med **opmærksomhedsforstyrrelse**, der umiddelbart er i trivsel i børnehaven. Den til tider udadreagerende adfærd kan derfor ikke i sig selv føre til et andet resultat.

Sag nr. 8: Stadfæstelse – ikke indgribende lidelse. Barn med **sanseintegrationsforstyrrelser**, der på trods af kropslig uro fungerer godt i skolen og SFO uden støtte og er fagligt godt med.

Sag nr. 9: Stadfæstelse – ikke indgribende lidelse. Barn med **ADHD**, som endnu ikke er i medicinsk behandling herfor. Barnet går i almindelig folkeskole og SFO uden støtte, er glad for at gå i skole, har venner og flere fritidsinteresser, som barnet går til.

Sag nr. 10: Stadfæstelse – ikke en betydelig funktionsnedsættelse. Barn med **periodisk febersyndrom** og **MBL-mangel**. Barnet får feberepisoder med 3-5 ugers mellemrum af 3-

6 dages varighed, hvor barnet ikke kan komme i børnehaven. Børnehaven beskriver et velfungerende og glad barn med god relation til de andre børn.

Sag nr. 11: Stadfæstelse – ikke indgribende lidelse. Barn med **cøliaki**, hvor der fra skolens side beskrives en velfungerende dreng i trivsel, hvor der tages hensyn til barnets sygdom. Den omstændighed, at det er besværligt af følge en glutenfri diæt – særligt i forhold til sociale arrangementer, og at diætkost generelt er dyrt, kan således ikke begrunde, at der er tale om en indgribende lidelse.

Sager, hvor vi har hjemvist kommunens afgørelse til fornyet behandling

Sag nr. 12: Hjemvisning til vurdering med/uden medicin. Barn, der lider af **ADHD** og er i medicinsk behandling herfor. Kommunen har ikke undersøgt, hvordan barnet vil være påvirket uden den medicinske behandling.

Sag nr. 13: Hjemvisning. Barn med vanskeligheder som skyldes **sociale forhold**. Der mangler yderligere oplysninger om barnets funktionsnedsættelse.

Sag nr. 14: Hjemvisning til vurdering med/uden medicin. Barn, der lider af **immundefekt og astma**, og som er i medicinsk behandling. Kommunen har ikke forholdt sig til, hvordan barnet er påvirket uden medicin.

Sag nr. 15: Hjemvisning til vurdering med/uden medicin. Barn med nedsat funktion af **biskjoldbruskkirtel**. Kommunen ses ikke at have forholdt sig til, om vurderingen af barnets funktionsnedsættelse skal foretages med eller uden medicinsk behandling. Såfremt vurderingen skal foretages med medicinsk behandling, så er vi enige med kommunen i, at barnet ikke har en betydelig funktionsnedsættelse.

Sag nr. 16: Hjemvisning. Barn med flere **opmærksomhedsforstyrrelser** og **søvnrytmeforstyrrelser**. Kommunen skal undersøge, om medicinsk behandling for ADD og barnets søvnrytmeforstyrrelser vurderes at kunne afhjælpe barnets udadreagerende adfærd i hjemmet inden for kortere tid. Såfremt dette ikke er tilfældet er det Ankestyrelsen opfattelse, at barnet har en betydelig funktionsnedsættelse.

Sag nr. 17: Hjemvisning. Barn på 13 år med **cøliaki**, hvor kommunen ikke har indhentet tilstrækkelige oplysninger om, hvordan det påvirker barnet at skulle følge den glutenfri diæt. Kommunen skal derfor undersøge, hvordan det påvirker barnet at følge den glutenfri diæt i forhold til barnets sociale-, skole-, og fritidsforhold.

Sag nr. 18: Hjemvisning til vurdering med/uden medicin. Barn med **moderat til svær ADHD**, som barnet er i medicinsk behandling for. Kommunen skal derfor undersøge, om

vurderingen af barnets funktionsniveau skal foretages med eller uden medicinsk behandling for ADHD. Såfremt vurderingen skal foretages med den medicinske behandling, så finder vi, at barnet ikke har indgribende lidelse.

Sag nr. 19: Hjemvisning. Barn i skolealderen med **urin- og afføringsinkontinens** med våde bukser i skole og SFO. Forældrene beskriver et socialt handicap. Der er tale om en indgribende lidelse, men kommunen skal undersøge, om der er tale om en langvarig lidelse. Såfremt der er tale om en langvarig lidelse er forældrene dermed er omfattet af personkredsen.

Sager, hvor vi har ændret kommunens afgørelse

Sag nr. 20: Ændring – Funktionsnedsættelsen er varig. Barn, der lider af **angst**, er selvskadende og har selvmordstanker. Kommunen giver afslag på dækning af tabt arbejdsfortjeneste med henvisning til, at det er uklart, om barnets funktionsnedsættelse er varig. Vi finder, at barnets funktionsnedsættelse er varig på grund af karakteren af barnets vanskeligheder.

Sag nr. 21: Ændring – betydelig funktionsnedsættelse. Barn lider af **Tourette Syndrom, tics og angst**.

Sag nr. 22: Ændring – betydelig og varig funktionsnedsættelse. Barn **uden kendt diagnose**, som går i specialklasse og beskrives med massive sociale og følelsesmæssige vanskeligheder. Barnet er desuden ikke alderssvarende fagligt. Barnet går ikke i SFO til daglig, fordi barnet ikke trives der.

Sag nr. 23: Ændring – betydelig og varig funktionsnedsættelse. Barn der er **skolevægrede**. Barnet har en betydelig funktionsnedsættelse. Barnet er meget på sit værelse og har trukket sig fra fritidsaktiviteter. Barnet beskrives desuden som værende for dårlig til yderligere udredning.

Sag nr. 24: Ændring – betydelig og varig funktionsnedsættelse. Barnet har store perioder med skolefravær – aktuelt kommer barnet slet ikke afsted. Ifølge læge udviser barnet tegn på angst, autisme eller depression. Der har været iværksat forskellige tiltag for at få barnet tilbage i skole, men uden at dette har haft nogen effekt.

Sag nr. 25: Ændring – samlet set en betydelig funktionsnedsættelse. Barn på 5 år med **cøliaki** og **astma**. Vurderingen af barnets funktionsevne skal foretages uafhængigt af den løbende behandling for astma, som barnet modtager, da der er oplysninger om, at et akut astmaanfald kan være akut livstruende.

Sag nr. 26: Ændring – samlet set en betydelig funktionsnedsættelse. Barn med **cøliaki** og **forstoppelse**. Barnets forstoppelse er en følgelidelse af barnets cøliaki. Vurderingen af barnets funktionsniveau skal foretages uafhængigt af den medicinske behandling for forstoppelse, idet der er oplysninger om, at ophør med medicinsk behandling vil medføre umiddelbar risiko for væsentlig og varig funktionsnedsættelse.

Sag nr. 27: Ændring – samlet set en betydelig funktionsnedsættelse. Barn med atopisk eksem (**børneeksem**) og **mælkeallergi**. Der er oplysninger om, at eksemen forværres op af dagen med tiltagende kløe, som også påvirker barnets søvn og koncentrationsevne.